

Protocol wassing & gebed

Een onlosmakelijk onderdeel van de islamitische identiteit is het gebed en de bijbehorende wassing. Vanwege het gewicht van deze aanbedding krijgt het binnen het onderwijs de rol die het verdient.

Waarom?

Alle moslims zijn het eens over ons reden van bestaan als mens op aarde: het aanbidden van Allah. Hierover zegt Allah (swt) in de Koran:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“En Ik hebben de Djinn en de mens slechts geschapen om mij te aanbidden.”

(Interpretatie van de betekenis van Soera Dhaarijaat: 56)

Alle middelen en gunsten die we hebben verkregen in het wereldse leven zijn dus ondergeschikt aan dit bestaansrecht, zonder daarbij het zicht te verliezen op het lijden van een redelijk wereldse leven.

Om de mens de weg te wijzen naar het succesvol behalen van dit hoofddoel heeft Allah de Koran en de Sunnah als leidraad neergezonden. In deze twee bronnen vinden we inspiratie, aanbevelingen, geboden en verboden voor allerlei facetten in het wereldse leven van een mens. Zij representeren samen de religie waarmee Allah aanbeden wordt. Wie deze leidraad en religie volgt zal voldoen aan het bestaansrecht van de mens en wie deze niet volgt zal hier niet aan voldoen.

Hoe?

De Koran en Sunnah leren ons dat alle facetten binnen de islam onderverdeeld kunnen worden in verschillende categorieën en prioriteiten. Zo kennen we categorieën zoals innerlijke overtuigingen, uiterlijk aanbeddingen, karaktereigenschappen, ethiek, verboden en andere categorieën. Binnen al deze categorieën bestaan ook prioriteiten en verdienen bepaalde zaken voorrang boven andere.

Wat de uiterlijke aanbeddingen betreft, daar ligt de prioriteit bij de vijf verplichte zuilen van de Islam, te weten: de getuigenis, het gebed, de armenbelasting, het vasten van de Ramadan en het verrichten van de bedevaart. Zoals de woorden al impliceren vormen deze vijf aanbedding de zuilen van een moslim waarmee zijn religie valt of staat. Het (uiterlijk) aanbidden van Allah (swt) dient in eerste instantie te gebeuren middels deze vijf zuilen.

Binnen deze vijf zuilen is er een aanbedding die beschouwd wordt als de hoofdpilaar van de Islam, namelijk het gebed. Hierover heeft de Profeet (saws) gezegd:

“...en de pilaar ervan (de religie) is het gebed...”

(Tirmidhi, Ibn Maajah, Ahmed)

De vijf verplichte gebeden hebben de hoogste prioriteit wat betreft de uiterlijk aanbeddingen op het moment dat iemand moslim is. Er wordt daarom aangespoord om van jongs af aan de kinderen te leren om dit gebed dagelijks te verrichten. De Profeet (saws) leerde ons om, als ouder, kinderen vanaf zeven jaar het gebed aan te leren en te oefenen en deze vanaf tien jaar te verplichten.

Wat?

Op Al Iman willen we omwille van het bovenstaande een grote rol toedienen aan het gebed bij de invulling van het onderwijs en de dagelijkse activiteiten. Op de lange schooldagen, namelijk maandag, dinsdag en donderdag, wordt het Dhohr-gebed gezamenlijk verricht. Dit gebed wordt vanaf groep 5 per klas in de daarvoor bestemde gebedsplaats verricht. Om dit proces goed te laten verlopen is onderstaand protocol voor onze school van toepassing.

Wassing

1. De leerlingen worden aangespoord om 's ochtends de sokken aantrekken in staat van de woedoe en hygiëne. Vervolgens dienen ze op school tijdens de wassing te veggen over hun sokken.¹
2. De leerlingen worden er op geattendeerd en eraan herinnerd dat hygiëne een onlosmakelijk onderdeel is van het geloof.
3. De wassing (woedoe) wordt door de leerlingen vanaf 12:00 om de beurt verricht volgens de in de klas gemaakte afspraken. Hierbij wordt de groep in tweeën gesplitst waarbij de ene helft het toilet gebruikt en de andere helft als de wasbak in de klas gebruikt;
4. De leerlingen dienen zich na de wassing af te drogen met papier om druppelen en natte kleding te voorkomen;
5. Er wordt niet met blote voeten in de gang of klas gelopen;
6. Elke leerling die na 11:00 naar het toilet gaat, verricht meteen de wassing.

Gebedstijden en gebedsoproep

1. Elk jaar vindt een selectieronde plaats waarbij alle leerlingen de gelegenheid krijgen om de oproep voor te doen. Op basis hiervan worden de leerlingen gekozen die voor in ieder geval een half jaar de gebedsoproep mogen doen;
2. De leerlingen worden tijdens de selectie beoordeeld op basis van de volgende factoren:
 - a. Juistheid van de oproep;
 - b. Juiste articulatie van de letters en woorden;
 - c. Volume en zang;
3. De leerlingen die zijn geselecteerd voor de gebedsoproep staan vermeld in de athan-rooster op volgorde. De gebedsoproep wordt verricht tussen 12:45 en 13:00 afhankelijk van de gebedstijd. De gebeden worden ook verricht volgens de volgorde op de athan-rooster.
4. Tijdens de kortere dagen of bij uitloop verdienen de hogere groepen altijd voorrang in het verrichten van het gebed, omdat het voor hen een religieuze verplichting is.
5. Tijdens de athan dienen de leerlingen in de klas stil te zijn en na afloop de volgende dua gezamenlijk te reciteren:

“Allahoemma rabba hathihid da'watit taammah was salaatiel qaa-imah, atie mohammadan alwasielata, wal fadielah, wa b'ath-hoe maqaaman mahmoedani ladhi wa'adtah.”

Imam en Iqamah

1. De rol van de imam en de iqamah wordt volgens een rooster gerouleerd tussen de leerlingen. De leerlingen krijgen een rol toebedeeld voor de hele week. Hiermee ontstaat er ruimte om te oefenen;
2. Wanneer een leerling in groep 6 nog niet in staat is om het gebed zelfstandig te leiden, wordt hij naar de godsdienstleerkracht gestuurd voor ondersteuning;
3. De leerling die de Iqamah heeft gedaan is verantwoordelijk voor het eventueel verbeteren of overnemen van de Imam indien nodig.

Uitvoering van het gebed

De volgende onderdelen worden door elke groep uitgevoerd tijdens het gebed:

1. De iqamah vóór het gebed;
2. Het gebed;
3. Het voordragen van de volgende twee smeebedes na het gebed:

“Allahoemma antas salaam, wam inkas salaam, tabaarakta yaa dhal jalaali wal ikraam.”

“Allahoemma a’innie ‘alaa dhikrika, wa shoekrika, wa hoesni ‘ibaadatik.”

4. Het reciteren van Ayat al-Koersi.

Gebedskleding

1. De algemene kledingvoorschriften die binnen de school gelden voldoen als kledingvoorschriften voor het gebed²;
2. Mocht een leerling niet voldoen aan deze voorschriften dan kan deze bij de godsdienstruimte gebedskleding ophalen. Er is geschikte kleding voor zowel de jongens als de meisjes;

Gebedsruimte

Om de gebedsruimte aangenaam en hygiënisch te houden worden de volgende maatregelen genomen:

1. Het tapijt wordt door de schoonmaak elke woensdag en vrijdag gestofzuigd. Hierbij wordt het tapijt ook geparfumeerd;
2. Elke vakantieperiode wordt het tapijt door de schoonmaak grondig gereinigd met een tapijtreinigingsmachine en geparfumeerd.
3. De laatste groep die het gebed verricht dient minstens drie ramen te openen om de ruimte te laten luchten. De ramen worden door de schoonmaak bij het verlaten van het pand gesloten;

Toezicht

1. De groepsleerkracht is altijd aanwezig bij het gebed om toezicht te houden.
2. De groepsleerkracht bidt niet mee met de groep i.v.m. toezicht houden en twijfel over de juistheid van de woedoe-staat van kinderen.
3. Bij ordeverstoring wordt één waarschuwing gegeven. Bij de tweede waarschuwing wordt een leerling naar de klas gestuurd en krijgt de opdracht om later alleen het gebed te verrichten.

Personeel

1. Het personeel is zelf verantwoordelijk voor het verrichten van de verplichte gebeden.
2. Personeel die het gebed moet verrichten tijdens een gezamenlijke activiteit wordt altijd toegelaten als de eindtijd van het gebed nadert.
3. Bij het opstellen van een programma voor een groepsactiviteit zoals vergaderingen, voorlichtingen en studiedagen wordt in het programma expliciet vermeld wanneer de leerkrachten het gebed kunnen verrichten.
4. Tijdens een groepsactiviteit wordt 20 minuten vóór eindtijd van een gebed nagegaan of iemand het gebed nog moet verrichten.

Toelichting

Voetnoot 1: Er is in tientallen authentieke overleveringen van de Profeet (saws) en de metgezellen (ra) duidelijk gemaakt dat het toegestaan is om tijdens de woedoe over de sokken te geven i.p.v. de voeten volledig te wassen. De voorwaarde hierbij is dat de sokken worden aangetrokken in staat van woedoe. Verder geldt deze versoepeling voor maximaal een dag in normale staat en voor drie dagen tijdens het reizen. De moslim dient hierbij zijn handen vochtig te maken en één keer te vegen over de bovenkant van de voeten.

Voetnoot 2: In principe zijn de algemene kledingvoorschriften die binnen de school gelden voldoen als kledingvoorschriften voor het gebed. Voor het gebed is het echter van belang om een kritischere blik te werpen op de kleding omdat de acceptatie van het gebed er o.a. van afhangt. Daar waar men wellicht coulanter is bij incidentiële overtredingen van de algemene kledingvoorschriften, is dat niet van toepassing bij het gebed. Wanneer de leerling niet aan de voorschriften voldoet dient hij/zij een kledingstuk op te halen bij de godsdienstkamer.